

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Коломийський індустріально-педагогічний фаховий коледж

ПОГОДЖЕНО
педагогічною радою коледжу
Протокол № 6 від 30.06 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Директор коледжу

М.В.Вінтоняк
2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ВИБІРКОВІ НАВЧАЛЬНІ ДИСЦИПЛІНИ**

Коломия
2023

1. Загальні положення

1.1. Положення про вибіркові навчальні дисципліни та порядок їх обрання студентами (далі – Положення) в Коломийському індустріально-педагогічному фаховому коледжі (далі – Коледж) розроблено у відповідності до вимог Закону України «Про фахову передвищу освіту», визначає права осіб, які навчаються в Коледжі на вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становить не менше 10% - для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр».

В частині підготовки фахового молодшого бакалавра передбачається також вибір навчальних дисциплін у межах відповідної освітньої програми та робочого навчального плану в обсязі, що становить 15% -20% загальної кількості кредитів ECTS - за вибором закладу освіти (рішення педагогічної ради коледжу).

1.2. Навчальні дисципліни за вибором здобувача фахової передвищої освіти – це дисципліни, спрямовані на забезпечення формування загальних та спеціальних (фахових) компетентностей за спеціальністю.

Для реалізації здобувачами освіти права вибору вибіркових дисциплін, ефективного планування та якісної організації освітнього процесу, на кожний навчальний рік складається (удосконалюється) Каталог вибіркових навчальних дисциплін Коледжу (далі – Каталог).

1.3. Каталог – це перелік дисциплін вільного вибору здобувачів для певного рівня освіти за циклами загальної та професійної підготовки, який є уніфікованим для всіх рівнів освіти та спеціальностей Коледжу. Каталог формують завідувач відділення, голови циклових комісій до початку навчального року, забезпечують також підготовку відповідного навчально-методичного контенту для дисциплін, включених в каталог, та його розміщення в електронній бібліотеці коледжу.

1.4. Навчальний план підготовки здобувачів вищої та фахової передвищої освіти складається з обов'язкової, вибіркової, практичної компонент та атестації.

1.5. Вибіркова компонента формується з навчальних дисциплін загальної та спеціальної підготовки. Вибіркові навчальні дисципліни за спеціальністю надають можливість здійснення поглибленої підготовки за спеціальностями, що визначають характер майбутньої діяльності; сприяють академічній мобільності здобувачів освіти та формуванню їх індивідуальної освітньої траєкторії, ефективного використання можливостей Коледжу, врахування вимог національного та регіонального ринків праці тощо. Вибіркові дисципліни з інших освітніх програм (за уподобанням здобувача освіти) забезпечують реалізацію особистих освітніх інтересів та уподобань здобувачів освіти.

1.6. Процедура вільного вибору навчальних дисциплін здобувачами фахової передвищої освіти передбачає вибір окремих дисциплін з Каталогу на відповідний навчальний рік, семестр.

1.7. На кожен навчальний рік розробляється Індивідуальний навчальний план здобувача, фахової передвищої освіти, що включає всі дисципліни обов'язкової та вибіркової компоненти з врахуванням структурно-логічної послідовності вивчення дисциплін, що визначають зміст освітньої програми за певною спеціальністю.

1.8. Обов'язкова кількість та обсяги кредитів ECTS вибіркових навчальних дисциплін відображені у освітньо-професійній програмі (далі ОПП), навчальному плані підготовки здобувачів вищої, фахової передвищої освіти. Вибіркові навчальні дисципліни представлені у пояснювальній записці до навчального плану відповідної спеціальності (ОПП) переліком дисциплін, що включає в себе як дисципліни за спеціальністю, так і дисципліни за уподобанням (з інших ОПП) здобувача освіти, що є однаковими за обсягом кредитів у семестрі та формою контролю. Здобувач фахової передвищої освіти має право обрати навчальні дисципліни із запропонованого переліку, які відповідають необхідному обсягу кредитів та викладаються у відповідному семестрі.

1.9. Не рекомендується передбачати курсові роботи, навчальні практики, екзамени з дисциплін, що пропонуються у вибірковій компоненті за вибором здобувача освіти. Перелік дисциплін вільного вибору переглядається відділенням, цикловими комісіями щороку. Зміст вибіркових дисциплін повинен відповідати вимогам: актуальність, науковість, інноваційно-дослідницький характер, зв'язок з практикою, враховувати професійну специфіку, а також науково-дослідницьку діяльність викладачів.

Вивчення вибіркових навчальних дисциплін здобувачами фахової передвищої освіти здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу в Коледжі та затвердженим розкладом навчальних занять.

2. Порядок реалізації права вільного вибору здобувачами фахової передвищої освіти вибіркових навчальних дисциплін

2.1. Положення передбачає такий порядок представлення та вибору вибіркових дисциплін:

1) подання (цикловими комісіями до відділення переліку дисциплін та їх анотацій, запропонованих для вільного вибору студентам у розрізі навчальних курсів (семестрів);

2) формування відділенням (цикловими комісіями) Каталогу навчальних дисциплін з анотаціями для вільного вибору студентам (за курсами і семестрами);

3) для формування індивідуального навчального плану здобувача фахової передвищої освіти на певний навчальний рік в розрізі семестрів, складається інструкція для студентів щодо особливостей вибору дисциплін, проводиться реєстрація та формування груп для вивчення вибірових навчальних дисциплін, наводяться їх обсяги, кількість у розрізі дисциплін за спеціальністю та за уподобаннями. При цьому слід враховувати, що загальний обсяг дисциплін (обов'язкових та вибірових) у семестрі має становити 30 кредитів ECTS, в навчальному році – 60;

4) розміщення на сайті Коледжу інструкції та Каталогу, анотації дисциплін, ознайомлення з ними здобувачів фахової передвищої освіти;

5) здійснення вибору здобувачами фахової передвищої освіти навчальних дисциплін з Каталогу і формування груп студентів для вивчення вибраних дисциплін за курсами, семестрами. Зав.відділенням готує проєкт наказу директора щодо формування списків груп здобувачів фахової передвищої освіти (не менше кількості осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою у одній групі) і організація вивчення вибірових навчальних дисциплін;

6) завідувачу відділення, головам циклових комісій, кураторам академічних груп у період з 01.04. до 31.05 (для здобувачів фахової передвищої освіти старших курсів та для студентів 1 курсів освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», які вступили на базі ОКР «кваліфікований робітник») забезпечити проведення процедур формування вибірової компоненти індивідуального навчального плану.

При цьому необхідно враховувати, що вибірова компонента навчального плану становить не менше:

для здобувачів освітнього ступеня фахового молодшого бакалавра :

- обсяг освітньо-професійної програми 240 кредитів – 60 кредитів ECTS (1800 год.).

для здобувачів освітньо-професійної програми фаховий молодший бакалавр:

- обсяг освітньо-професійної програми 120 кредитів – 30 кредитів ECTS (900 год.)

7) вивчення дисциплін за вільним вибором здобувачів розпочинається:

- для фахового молодшого бакалавра на базі БЗСО (термін навчання 3,5 або 4 роки) - з 5, 6, 7,8 семестру (залежно від ОПП); на базі ОКР «кваліфікований робітник» (термін навчання 2 роки) – з 3 семестру.

8) подання здобувачем фахової передвищої освіти до 30 квітня заяви на ім'я директора Коледжу про перелік вибірових навчальних дисциплін, які він

хоче вивчати в наступному навчальному році. Заяви здобувачів фахової передвищої освіти зберігаються у відділенні;

9) на підставі поданих заяв завідувачі відділеннями, складають списки здобувачів фахової передвищої освіти та формують їх у групи з чисельністю (не менше 10 осіб, які навчаються за освітньо-професійною програмою у одній групі) до 15 травня.

10) після закінчення процедури обрання вибірових навчальних дисциплін завідувач відділення формує проєкт наказу, відповідно, з 15.05 та до 31.05 про затвердження списків студентів з вивчення вибірових навчальних дисциплін у розрізі курсів, спеціальностей, або освітніх програм. На підставі оприлюдненого проєкту наказу формується уточнений контингент студентів із зазначенням дисциплін та кількості студентів, що обрали їх для вивчення;

11) у разі, якщо для вивчення окремої вибірової навчальної дисципліни не сформовано групу з мінімальною кількістю здобувачів фахової передвищої освіти, то здобувачам повідомляється не пізніше, ніж за 10 днів після формування груп про перелік дисциплін, які не будуть вивчатися. Після цього здобувач протягом тижня повинен обрати іншу дисципліну, для вивчення якої є кількісно сформована група.

2.2. Якщо здобувач освіти з поважної причини (хвороба, участь в академічній мобільності, військова служба і т.д.) своєчасно не визначився з вибіровими навчальними дисциплінами, то він має право їх обрати протягом першого тижня після того, як він з'явиться на навчання.

Здобувач фахової передвищої освіти, який не визначився з переліком вибірових навчальних дисциплін та не подав заяву у визначені терміни, буде включений до групи вивчення тих дисциплін, які визначить гарант освітньої програми, або завідувач відділення, голова циклової комісії.

2.3. Обрані здобувачем фахової передвищої освіти вибірові навчальні дисципліни вносяться до індивідуального навчального плану та включаються в навчальне навантаження відділення, циклової комісії на навчальний рік. З моменту внесення вибірових навчальних дисциплін до індивідуального навчального плану здобувача такі дисципліни набувають статусу обов'язкових до вивчення.

3. Навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін

3.1. До викладання вибірових навчальних дисциплін можуть бути залучені відділення, циклові комісії Коледжу та провідні педагогічні працівники інших ЗФПО, провідні роботодавці, за умови наявності відповідного кадрового, методичного та інформаційного забезпечення. Дотримання таких вимог є

свідченням спроможності відділення, циклової комісії, якісно надавати освітні послуги та задовольняти потреби здобувачів фахової передвищої освіти в контексті формування їх індивідуальної освітньої траєкторії навчання за обраними спеціальностями. Відділення, циклові комісії несуть відповідальність за якість викладання і належне навчально-методичне забезпечення вибірових навчальних дисциплін.

3.2. Циклові комісії, які забезпечують викладання вибірових навчальних дисциплін за вибором здобувача освіти, до 01 лютого кожного навчального року подають на відділення (циклові комісії) витяги з протоколів засідання циклових комісій щодо внесення змін до ОПП на наступний навчальний рік.

3.4. Для забезпечення реалізації принципу конкурентності при виборі здобувачами фахової передвищої освіти навчальних дисциплін, педагогічним працівникам рекомендується у вільний від проведення навчальних занять час проводити презентаційні заходи за узгодженням з гарантом освітньої програми та завідуючим відділенням.

3.5. Пропозиції щодо внесення змін до переліку вибірових навчальних дисциплін у ОПП на кожен наступний навчальний рік розглядаються та затверджуються на засіданнях методичної ради та циклових комісій Коледжу із залученням гаранта освітньої програми, стейкхолдерів та здобувачів освіти.

4. Процедура перезарахування кредитів

4.1. У разі поновлення, або переведення здобувачів фахової передвищої освіти перезарахування вибіркових дисциплін проводиться завідуючим відділення та цикловими комісіями на підставі академічної довідки, виданої здобувачу освіти в установленому порядку.

4.2. Процедура перезарахування обсягу кредитів вибіркових навчальних дисциплін за рахунок фактично вивчених дисциплін певного циклу здобувачем фахової передвищої освіти проводиться відповідно Положення коледжу про перезарахування дисциплін.

4.3. В окремих випадках директором Коледжу може прийматися рішення щодо перезарахування вибіркових навчальних дисциплін здобувачам фахової передвищої освіти, які були освоєні ними в рамках програм академічної мобільності.

4.4. Внесення змін до порядку реалізації вільного вибору студентами навчальних дисциплін здійснюється за згодою органів студентського самоврядування Коледжу.

Заступник директора з
навчальної роботи

О.В.Мороз

Заступник директора з
виховної роботи

У.Я. Федоранчак

Завідуючий навчально-
виробничою практикою

Я.І. Романюк

Завідувачі відділеннями

У.Б.Василюк